संस्कृत

आनन्द शिक्षा महाविद्यालयः आनन्द

नाम – डॉ पिनाकिन याज्ञिक

वर्ष - २०२४-२५

विषयः – शास्त्रीय संस्कृत

विभाग -१

- अष्टम्कक्षायां नवमकक्षायां च अभ्यासक्रम विद्यमानानि सुभाषितानि ध्यानपूर्वकं सृण्वन्तु चिंतनम् च कुर्वन्तु ।

सुभाषितानि

(१)पुस्तकेषु हि या विद्या परहस्तेषु यद् धनम्।

कार्यकाले समुत्पन्ने न सा विद्या न तद् धनम्।।

: પુસ્તકમાં રહેલું જ્ઞાન અને બીજાના હાથમાં

રહેલું પોતાનું ધન સમય આવે ત્યારે આપણા કામમાં આવતા નથી.

(२)वृक्षः फलान्वितः भाति वृक्षं धूनयते कपिः

वृक्षेण वार्यते तापः जलं वृक्षाय दीयते।

वृक्षात् पतन्ति पर्णानि वृक्षस्य प्रसरो महान्

वृक्षे खगाः निकूजन्ति वृक्ष धन्योऽसि भूतले ।।

અનુવાદ: ફળોથી લચેલું વૃક્ષ શોભે છે વૃક્ષને વાંદરો હલાવે છે

વૃક્ષ વડે ગરમી દૂર થાય છે વૃક્ષ માટે પાણી અપાય છે

વૃક્ષમાંથી પાંદડા પડે છે વૃક્ષનો વિસ્તાર મોટો છે

વૃક્ષ ઉપર પંખીઓ કલરવ કરે છે હે વૃક્ષ તું ધરતી પર ધન્ય છે.

न कश्चित् कस्यचिन्मित्रं न कश्चित् कस्यचिद् रिपुः।
व्यवहारेण जायन्ते मित्राणि रिपवस्तथा ॥ ३ ॥

अनुवाद-કોઈ કોઈનું શત્રુ નથી કોઈ કોઈનું મિત્ર નથી
વ્યવહાર વડે જ મિત્રો અને શત્રુઓ બને છે.

पिबन्ति नद्यः स्वयमेव नाम्भः स्वयं न खादन्ति फलानि वृक्षाः।
नादन्ति सस्यं खलु वारिवाहाः परोपकाराय सतां विभूतयः ॥ ४ ॥

નદીઓ પોતે પોતાનું પાણી પીતી નથી વૃક્ષો પોતે જ પોતાના ફળો ખાતા નથી,
વાદળો ખરેખર પોતે ઉગાડેલું ધાન્ય ખાતા નથી,
સજ્જનોની સંપત્તિ પરોપકાર માટે હોય છે.

- गङ्गा सिन्धु सरस्वती च यमुना गोदावरी नर्मदा
- कावेरी सरयू महेन्द्रतनया चर्मण्वती वेदिका।
- क्षिप्रा वेत्रवती महासुरनदी ख्याता च या गण्डकी

पूर्णाः पूर्णजलैः समुद्रसहिताः कुर्वन्तु मे मङ्गलम् ॥ ५ ॥

અનુવાદ: ગંગાસંદુ સરસ્વતી યમુના ગોદાવરી નર્મદા
કાવેરી સરયુ મહાનદી ઉચ્ચ સમતલ ભૂમિ પરનારી
અને પ્રખ્યાત ગંડકી નદી આ બધી ભરપૂર
પાણીથી પૂર્ણ નદીઓ સમુદ્ર સાથે ભળીને મારું કલ્યાણ કરો

घृष्टं घृष्टं पुनरपि पुनः चन्दनं चारुगन्धं
छिन्नं छिन्नं पुनरपि पुनः स्वादु चैवेक्षुदण्डम् ।
दग्धं दग्धं पुनरपि पुनः काञ्चनं कान्तवर्णं
न प्राणान्ते प्रकृतिविकृतिर्जायते सज्जनानाम्

અનુવાદ: વારંવાર ઘસાતા છતાં ચંદન મધુર સુગંધવાળું
બને છે ફરી ફરીને કાપવા છતાં શેરડીનો સ્વાદિષ્ટ હોય છે
ફરી ફરીને તપાવા છતાં કોઈ ફેરફાર આવતો નથી.